

Іван Карпенко-Карий

“Хазяїн”

Зміст

Автор про свій твір

Тема п*єси

Сюжет, композиція

Це цікаво

Висновки

Література

Автор про свій твір

“Я сам бачу,що це найкраща моя комедія і мабуть -не то найкраща,а вже й такої не напишу.

“Хазяїн” вже пройшов три рази при хороших всякий рах зборах і має ще бути виставлений два рази на одній неділі.”

“Хазяїн-зла сатира на чоловічу любов до страждання ,без мети.Страждання для страждання!”

П'єса “Хазяїн”-соціальна комедія Івана Карпенка-Карого написана в 1900 році.

Автор характеризував п'єсу, як злу сатиру на людську любов до страждання без жадної мети.

Прем'єра комедії відбулася 30 січня 1901 року в Києві з гучним успіхом. Пузиря виконує сам Карпенко-Карий, економів-Феногена і Ліхтаренка- Саксаганський і Садовський, Золотницького-Кропивницький.

Тема:

У п'єсі показано типові картини системи господарства капіталіста – землевласника та руйнування бідняцьких господарств. Послідовно розвивається демократична ідея боротьби проти «темного царства» хижаків; жорстоких, звіроднілих експлуататорів трудового народу.

Сюжет, композиція

Сюжет комедії автор будує на основі життєвих конфліктів, породжених законами життя.

Багатий землевласник прагне досягти максимальних прибутків шляхом експлуатації робітників, розорення бідняцьких господарств. Заради наживи він іде навіть на шахрайство. Мільйонер Пузир домовляється з Маюфесом про участь у шахрайстві і дає вказівки своїм управителям посилити експлуатацію строкових робітників, позбавити їх землі. Ці плани Пузиря становлять зав'язку комедії. Стався бунт робітників і селян, розкрито шахрайство, Пузир тяжко захворів. Загострення цих конфліктів становить кульмінацію комедії.

Розв'язка комедії – жалюгідне становище Пузиря, коли він дізнається про катастрофічний стан своїх справ.

ЦЕ ЦІКАВО

Про глибину і правдивість розкриття образу аграрія-мільйонера свідчить той факт, що селяни з населених пунктів Кадашеве та Карлюжен, яким письменник давав читати твір, упізнали в образі Пузиря мільйонера-землевласника Шевякова, якого вони ще пам'ятали звичайним, небагатим селянином на прізвище Шуляк. Цей Шуляк починав із звичайних маленьких комерційних операцій, а став власником десяти економій, сотень десятин землі, тисячних отар овець, а згодом навіть змінив прізвище на інше, благородне. Дехто з сучасників Тобілевича вважав, що прообразом Пузиря був куркуль Сінадіно, якому належало шість тисяч десятин землі і кілька кінських заводів у Тавричеській та Херсонській губерніях. В образі Пузиря упізнав себе і мільйонер Терещенко. Саксаганський у мемуарах навів цікавий факт про те, як до Карпенка-Карого було підіслано якогось незнайомого чоловіка, який пропонував письменникові хабар у 30 тисяч, щоб п'єсу зняли з репертуару. Проте письменник був непідкупним.

Значення комедії

Комедія «Хазяїн» має внутрішній зв'язок з п'єсою «Сто тисяч». Це виявляється, перш за все, у характері головного конфлікту, в нещадному викритті глитайства, у засудженні хижацьких стосунків. Драматичний конфлікт, розвинутий у п'єсі, є високохудожнім виразом глибоких соціальних суперечностей в житті українського села кінця 90-х рр. Кожен справжній художній твір завжди дає відчуття свій позитивний ідеал. Нещадно висміюючи все потворне і нище в житті, письменник-сатирик робить це в ім'я перемоги благородних і світлих засад життя. Сказане у повній мірі стосується і комедії І. Карпенка-Карого «Хазяїн». «Хазяїн» — найвизначніша комедія Карпенка-Карого, вершина його творчості. Це усвідомлював і сам драматург, про це писали видатні письменники, зокрема І. Франко, відомі критики та літературознавці. Саме глибока ідейність, психологізм та гуманізм забезпечили комедії «Хазяїн» довге сценічне і літературне життя, любов читачів. Образ Пузиря посів почесне місце серед «стяжтелів», відомих у світовій літературі. Типів цих Карпенко знав досконало... Ненаситна жадоба капіталіста до наживи, що стає самоціллю, перетворює його на моральну потвору, робить з нього хижака, який загрожує нормальному існуванню інших людей. «Хазяїн» і задумом, і виконанням винятково оригінальний, самобутній твір. Драматург показує контрасти, що збуджують сміх. Але в цьому сміхові чується гнів за людське приниження. Висміюючи «стяжателя», автор викриває і засуджує його. Значимість комедії «Хазяїн» посилюється сміливим введенням в неї трагічних елементів (згадаймо бунт робітників, самогубство Зозулі). Ці елементи збільшують сатирично-викривальну силу твору. Пузир, що закрутив це колесо, сам уже не спроможний вискочити з нього. Він — раб наживи, раб свого господарства.

Література:

1. [Єфремов С. Історія українського письменства](#). — К., 1995.
2. Історія української літератури: В 8 т. — К., 1969. — Т. 4, кн. 1—2.
3. Історія української літератури: В 2 т. — К., 1987. — Т. 1.
4. Історія української літератури XIX століття: В 3 кн. — К., 1997. —Кн. 3.
70—90-тіроки XIX ст.
5. Карпенко-Карий І. Твори. — К., 1987
6. Галабутська Г. Життєві і творчі обрії Карпенка-Карого // Дивослово. — 1995. — № 12.
7. Дем'янівська Л. Іван Карпенко-Карий: Життя і творчість. —К., 1995.

Технічні засоби навчання комп'ютер

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ